

**Bruxelles, 17 decembrie 2024
(OR. en)**

16983/24

**ELARG 189
COWEB 218
COEST 750**

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Concluziile Consiliului privind extinderea

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile Consiliului privind extinderea, astfel cum au fost aprobate de Consiliu la 17 decembrie 2024.

CONSILIUL AFACERI GENERALE

CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND EXTINDEREA

1. Consiliul ia act de Comunicarea Comisiei din 30 octombrie 2024 privind politica de extindere a UE, care conține rapoartele privind Muntenegrul, Serbia, Albania, Macedonia de Nord, Bosnia și Herțegovina, Kosovoul*, Turcia, Ucraina, Republica Moldova și Georgia.
2. Consiliul își reafirmă angajamentul față de extindere în concordanță cu consensul reînnoit privind extinderea aprobat de Consiliul European din decembrie 2006 și prin concluziile ulterioare ale Consiliului și ale Consiliului European, precum și prin **Agenda strategică a UE 2024-2029 din iunie 2024**. În conformitate cu concluziile anterioare ale Consiliului și în cadrul criteriilor politice de la Copenhaga, Consiliul reafirmă necesitatea unei condiționalități echitabile și riguroase, a principiului meritelor proprii și a reversibilității. Consiliul subliniază că este important să se asigure faptul că UE își poate menține și aprofunda propria sa dezvoltare, inclusiv capacitatea sa de a integra noi membri. Salutând faptul că există un nou dinamism în procesul de extindere, Consiliul subliniază necesitatea ca partenerii să își asume responsabilitățile și să demonstreze credibilitatea angajamentelor lor, precum și voință politică prin punerea în aplicare a reformelor necesare și prin progrese concrete în ceea ce privește elementele fundamentale.

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovoului.

3. Extinderea este o **investiție geostrategică în pace, securitate, stabilitate și prosperitate**. Aceasta este un factor determinant pentru îmbunătățirea situației economice și sociale a cetățenilor europeni, reducând disparitățile dintre țări, și trebuie să promoveze valorile pe care se întemeiază Uniunea. Extinderea UE va aduce beneficii socioeconomice de anvergură membrilor săi actuali și viitori. În perspectiva unei Uniuni și mai extinse, atât UE, cât și viitoarele state membre trebuie să fie pregătite. Țările care aspiră să devină membri trebuie să își intensifice eforturile de reformă, în special în domeniul supremației legii, în concordanță cu natura bazată pe merite a procesului de aderare și cu asistența UE. În paralel, UE trebuie să întreprindă lucrările pregătitoare interne și reformele necesare, după cum se afirmă în Declarația de la Granada. Acest lucru va face UE mai puternică și va consolida suveranitatea europeană.
4. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei subliniază importanța extinderii ca prioritate strategică pentru UE. Consiliul își **reafirmă** angajamentul deplin și neechivoc față de **perspectiva aderării la UE a Balcanilor de Vest, a Ucrainei și a Republicii Moldova**. Turcia rămâne o țară candidată și un partener-cheie în numeroase domenii de interes comun. Consiliul reamintește că acțiunile întreprinse de guvernul georgian pun în pericol calea europeană a Georgiei, conducând *de facto* la oprirea procesului de aderare, reafirmă solidaritatea fermă a UE cu poporul georgian și disponibilitatea acesteia de a continua să sprijine georgienii pe calea lor europeană și regretă recenta declarație a guvernului georgian referitoare la suspendarea negocierilor privind procesul de aderare la UE până în 2028.
5. Respectarea valorilor pe care se întemeiază UE și angajamentul de a le promova, precum și îndeplinirea obligațiilor necesare pentru aderarea la UE sunt în continuare esențiale pentru toți partenerii care aspiră să adere. Realizările susținute și ireversibile în materie de reforme privind **elementele fundamentale**, inclusiv supremația legii și drepturile fundamentale, funcționarea instituțiilor democratice, administrația publică și criteriile economice rămân principalele criterii de referință în raport cu care se evaluează progresele înregistrate în direcția aderării la UE. Recomandările Comisiei în aceste domenii ar trebui abordate cu prioritate.

6. Consiliul reiterează că **supremația legii** se numără printre valorile fundamentale pe care se întemeiază UE, un aspect crucial al transformării democratice și o condiție indispensabilă pentru înregistrarea de progrese în direcția aderării la UE.
7. Protecția **drepturilor fundamentale** se află în centrul valorilor UE. Consiliul va continua să monitorizeze îndeaproape progresele înregistrate de parteneri în acest domeniu și reamintește că măsurile credibile de remediere a deficiențelor raportate reprezintă o prioritate generală. În acest context, Consiliul subliniază importanța deosebită a apărării drepturilor copiilor, precum și a drepturilor și a tratamentului nediscriminatoriu ale persoanelor care aparțin minorităților și ale persoanelor aflate în situații vulnerabile, precum romii, persoanele cu dizabilități și persoanele lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale (LGBTI), persoanele care aparțin minorităților naționale. În ceea ce privește egalitatea de gen, Consiliul reiterează că trebuie să se asigure capacitatea femeilor și a fetelor, precum și exercitarea deplină de către acestea a drepturilor lor fundamentale. Consiliul amintește că libertatea de exprimare, protecția jurnaliștilor, libertatea și pluralismul mass-mediei sunt pilonii fundamentali ai unei societăți democratice pe care partenerii cu aspirații de aderare trebuie să îi asigure. De asemenea, asigurarea unui mediu propice și a unui rol mai puternic pentru organizațiile societății civile, inclusiv în procesul de reformă, rămâne un element esențial al unei democrații funcționale. Consiliul îndeamnă toți partenerii să abordeze de urgență deficiențele raportate, acordând o atenție deosebită abordării problemelor sistemice constatate de Comisie.
8. Consiliul subliniază de asemenea necesitatea ca partenerii să înregistreze progrese durabile în ceea ce privește **reforma** cuprinzătoare a **justiției, lupta împotriva corupției, inclusiv dezoligarhizarea, și lupta împotriva criminalității organizate**. Stabilirea unei puneri în aplicare solide a reformelor și obținerea unor rezultate constante în aceste domenii critice rămâne esențială.
9. În Balcanii de Vest, **relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională** rămân elemente esențiale ale procesului de extindere, precum și ale procesului de stabilizare și de asociere. Consiliul constată că sunt încă necesare eforturi decisive pentru a promova **reconcilierea și stabilitatea regională**. Consiliul încurajează cu fermitate partenerii să își soluționeze chestiunile și disputele bilaterale care își au rădăcinile în moștenirea trecutului, în concordanță cu dreptul internațional și principiile consacrate, inclusiv cu Acordul privind chestiunile succesoriale.

10. Este în continuare extrem de important să se consolideze și mai mult cooperarea în chestiuni de politică externă, iar Consiliul se așteaptă ca partenerii să se alinieze pe deplin la **politica externă și de securitate comună** (PESC) a UE, inclusiv la măsurile restrictive, un aspect-cheie al procesului de integrare în UE și o expresie puternică a alegerii strategice făcute de un partener, precum și a apartenenței sale la o comunitate de valori. UE continuă să fie alături de parteneri și să ofere asistență, în special celor care sunt aliniați pe deplin. Prevenirea eludării măsurilor restrictive ale UE, inclusiv a celor adoptate ca răspuns la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, rămâne de o importanță capitală. Consiliul salută angajamentul continuu al partenerilor față de politica de securitate și apărare comună (PSAC) a UE, inclusiv contribuția realizată de majoritatea acestora la misiunile și operațiile UE.
11. Contracararea provocărilor **amenințărilor hibride** este o prioritate-cheie. UE se angajează să aprofundeze în continuare cooperarea cu partenerii, printre altele în ceea ce privește combaterea activităților de manipulare a informațiilor, inclusiv dezinformarea. UE își intensifică colaborarea cu partenerii pentru a contracara discursurile false ale Rusiei și dezinformarea cu privire la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.
12. Combaterea **terorismului, a extremismului violent, a radicalizării și a criminalității organizate** continuă să fie esențială. Consiliul își menține angajamentul de a aprofunda și mai mult cooperarea de succes desfășurată cu partenerii în aceste domenii.
13. **Migrația ilegală** rămâne o provocare presantă care necesită o cooperare și o coordonare neîntrerupte cu toți partenerii. Consiliul felicită încă o dată partenerii din Balcanii de Vest pentru cooperarea lor constructivă și Turcia pentru eforturile sale continue de a găzdui una dintre cele mai mari populații de refugiați din lume.
14. Consiliul subliniază importanța crucială a alinierii de către parteneri a **politicilor** lor în **materie de vize** cu UE.

15. Consiliul se așteaptă ca toți partenerii să le **comunic**e cetățenilor lor în mod clar și periodic avantajele și obligațiile pe care le implică traiectoria lor către UE, precum și propriul lor angajament față de valorile UE și față de reformele necesare. În același timp, UE își va consolida comunicarea strategică privind procesul de extindere.
16. În ceea ce privește **criteriile economice**, Consiliul remarcă cu satisfacție faptul că majoritatea economiilor partenerilor au demonstrat o reziliență semnificativă, în pofida războiului de agresiune purtat în prezent de Rusia împotriva Ucrainei. Este important ca partenerii să accelereze reformele structurale necesare pentru o creștere durabilă și să facă progrese în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor economice pentru aderarea la UE.
17. UE își va extinde în continuare **sprijinul** acordat la toate nivelurile în vederea transformării politice, economice și sociale a statelor care aspiră să devină membri, pe baza progreselor concrete înregistrate în ceea ce privește statul de drept și reformele socioeconomice, precum și pe baza aderării partenerilor la valorile, normele și standardele UE. UE va acorda în continuare partenerilor o asistență financiară substanțială în temeiul Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA) și al Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa globală (IVCDCI – Europa globală), precum și asistență tehnică, în special prin înfrățire instituțională și TAIEX.
18. Consiliul își menține angajamentul de a aduce partenerii mai aproape de UE, de a pregăti terenul pentru aderare și de a aduce beneficii concrete cetățenilor lor încă din timpul procesului de extindere. Consiliul salută progresele înregistrate în ultimul an în ceea ce privește integrarea treptată. Consiliul va continua să încurajeze promovarea în continuare a **integrării treptate** într-un mod reversibil și bazat pe merit, în conformitate cu concluziile Consiliului European din 2022 și 2023 și pe baza metodologiei de extindere revizuite. Integrarea treptată face în continuare obiectul alinierii la acquis-ul relevant al UE. Consiliul subliniază importanța utilizării depline a potențialului instrumentelor juridice existente. Pe baza progreselor înregistrate până în prezent, Consiliul așteaptă cu interes examinarea unor noi propuneri din partea Comisiei.

19. Consiliul salută punerea în aplicare în curs a **Planului de creștere pentru Balcanii de Vest** și a **Mecanismului pentru Ucraina**, care avansează cu succes în direcția asigurării unui sprijin financiar și a unei asistențe în materie de reforme fără precedent. Consiliul salută caracterul ambițios al agendelor de reformă și al Planului pentru Ucraina, pe care partenerii din Balcanii de Vest și, respectiv, Ucraina le-au adoptat și amintește că plățile sunt determinate de punerea în aplicare efectivă a reformelor specificate în cadrul acestor programe. Consiliul salută comunicarea Comisiei privind un nou Plan de creștere pentru Republica Moldova și adoptarea rapidă a poziției de negociere a Consiliului pentru propunerea de instituire a Mecanismului de reformă și creștere pentru Republica Moldova, în vederea ajungerii la un acord politic cât mai curând posibil.

MUNTENEGRU

20. Consiliul salută rezultatele foarte pozitive înregistrate în ceea ce privește îndeplinirea angajamentelor de reformă de lungă durată. Consiliul salută **obiectivul** guvernului de a continua progresele rapide ale Muntenegrului pe calea sa către UE și încurajează toate forțele politice să își urmeze planul ambițios vizând închiderea negocierilor de aderare.
21. Consiliul salută **progresele satisfăcătoare** înregistrate până în prezent în negocierile de aderare, toate cele 33 de capitole examinate fiind deschise, iar 6 fiind închise în mod provizoriu. Consiliul felicită în special Muntenegrul pentru că a îndeplinit în mare criteriile de referință intermediare din capitolele 23 și 24 privind statul de drept: o etapă importantă care marchează începutul unei faze noi și finale a negocierilor de aderare. Consiliul încurajează Muntenegrul să procedeze rapid la aplicarea criteriilor de referință de închidere pentru capitolele 23 și 24 privind statul de drept. Consiliul salută închiderea provizorie recentă a trei capitole și așteaptă cu interes să fie în măsură să închidă provizoriu și alte capitole cât mai curând posibil, atunci când vor fi îndeplinite condițiile vizate. Consiliul este pregătit să inițieze în timp util pregătirile pentru redactarea tratatului de aderare, cu condiția ca Muntenegrul să își mențină progresele constante în materie de reforme și să producă rezultate în privința reformelor necesare.

22. Consiliul salută progresele înregistrate de Muntenegru în direcția restabilirii **funcționării principalelor organisme judiciare**, a accelerării și a aprofundării punerii în aplicare a principalelor reforme judiciare, a adoptării unui nou cadru strategic și a finalizării unei serii de numiri judiciare pendinte prin proceduri transparente și bazate pe merite. Aceste măsuri contribuie la îmbunătățirea independenței, a asumării responsabilității, a imparțialității, a integrității, a eficienței și a profesionalismului sistemului judiciar. Consiliul salută numirea unui nou președinte permanent al Curții Supreme.
23. Consiliul **salută progresele satisfăcătoare** și încurajează Muntenegru să își continue eforturile de reformă, în special în domenii esențiale, cum ar fi libertatea de exprimare și libertatea mass-mediei, inclusiv protecția jurnaliștilor și **combaterea corupției și a criminalității organizate**, precum și reformele administrației publice. Luând act de progresele înregistrate, Consiliul reiterează că este necesar ca Muntenegru să își îmbunătățească bilanțul în ceea ce privește anchetele, urmărirea penală și condamnările definitive, precum și sechestrarea și confiscarea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni, inclusiv la nivel înalt. Muntenegru ar trebui, de asemenea, să facă progrese în ceea ce privește o reformă electorală cuprinzătoare, inclusiv modificarea legii sale privind finanțarea entităților politice pentru a o alinia la standardele europene, asigurarea independenței comisiei electorale și transparența registrului de alegători.
24. Consiliul recunoaște progresele semnificative înregistrate în ceea ce privește gestionarea migrației, subliniind, în același timp, necesitatea alinierii depline la **politica UE în domeniul vizelor** și a consolidării capacității de control la frontiere.
25. În ceea ce privește **criteriile economice**, Consiliul salută revirimentul puternic și creșterea constantă a economiei, stabilitatea sectoarelor bancar și financiar și îmbunătățirea pieței forței de muncă. Consiliul încurajează Muntenegru să pună în aplicare reformele structurale necesare și, printre altele, să reducă datoria publică și să își continue eforturile de consolidare a guvernanței și a transparenței fiscale.

26. Consiliul remarcă că **relațiile de bună vecinătate** și cooperarea regională rămân elemente esențiale ale procesului de extindere, precum și ale procesului de stabilizare și de asociere.
27. Consiliul felicită călduros Muntenegrul pentru cooperarea sa constantă în chestiuni de politică externă și pentru alinierea sa deplină, neabătută și de lungă durată la **PESC a UE**, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE – un semnal puternic al angajamentului strategic al Muntenegrului față de calea sa către UE. De asemenea, salută participarea activă și neîntreruptă a Muntenegrului la misiunile și operațiile UE din cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC).

SERBIA

28. Deși salută faptul că Serbia a reafirmat că integrarea în UE reprezintă obiectivul său strategic, Consiliul subliniază că este important ca Serbia să dea dovadă de o voință politică puternică și de coerență în punerea în aplicare a reformelor legate de UE, precum și să comunice în mod obiectiv și neechivoc cu privire la UE.
29. Consiliul salută **progresele generale** înregistrate în negocierile de aderare până în prezent, 22 din 35 de capitole de negociere fiind deschise, iar 2 capitole fiind închise în mod provizoriu. Consiliul reamintește că progresele realizate de Serbia în ceea ce privește statul de drept și normalizarea relațiilor cu Kosovoul vor continua să determine ritmul general al negocierilor de aderare.
30. Consiliul încurajează Serbia să dea dovadă de mai multă **voință politică** printr-o accelerare sporită a reformelor și prin obținerea de rezultate concrete și tangibile cu privire la **elementele fundamentale**, în special concentrându-se în continuare pe îndeplinirea criteriilor de referință intermediare ale capitolelor 23 și 24 privind statul de drept. Consiliul ia act de adoptarea noii strategii anticorupție și a normelor de aplicare ale legilor de punere în aplicare a modificărilor constituționale. Deși ia act cu satisfacție de unele progrese înregistrate în lupta împotriva corupției, Consiliul remarcă progresele limitate înregistrate în ceea ce privește sistemul judiciar și combaterea criminalității organizate și reafirmă necesitatea de a intensifica eforturile în aceste domenii, inclusiv prin stabilirea unui bilanț în ceea ce privește eficacitatea anchetelor, urmăririlor penale, condamnărilor definitive, înghețării și confiscării activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni, inclusiv la nivel înalt.

31. Consiliul își reafirmă îngrijorarea cu privire la lipsa progreselor în ceea ce privește îmbunătățirea **libertății de exprimare** și a **independenței mass-mediei** și îndeamnă Serbia să pună în aplicare legislația adoptată în domeniul mass-mediei și să asigure alinierea în continuare a acesteia la acquis-ul și standardele UE, precum și să se implice activ în prevenirea și combaterea tuturor formelor de dezinformare și de acțiuni străine de manipulare a informațiilor pe toate canalele mediatice. De asemenea, Consiliul încurajează Serbia să asigure un mediu propice și un rol mai puternic pentru organizațiile societății civile.
32. Serbia trebuie de asemenea să acorde în continuare o atenție deosebită respectării depline a **drepturilor fundamentale**, inclusiv protecției grupurilor celor mai vulnerabile, precum și tratamentului nediscriminatoriu al persoanelor care aparțin minorităților pe întreg teritoriul țării.
33. În ceea ce privește **criteriile economice**, Consiliul salută nivelul bun de pregătire atins de Serbia în dezvoltarea unei economii de piață funcționale și încurajează Serbia să își continue eforturile de a evolua în capacitatea sa de a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii și să pună în aplicare reformele structurale necesare. Consiliul salută de asemenea cooperarea consolidată a Serbiei cu UE, în special Parteneriatul strategic privind materiile prime durabile.
34. Consiliul ia act de evaluarea Comisiei potrivit căreia Serbia își menține nivelul de pregătire în ceea ce privește criteriile de deschidere din **grupul tematic 3** (Competitivitate și creștere economică incluzivă). Consiliul va reveni asupra chestiunii deschiderii grupului tematic 3 pe baza progreselor suplimentare substanțiale înregistrate de Serbia, în special în conformitate cu domeniile menționate la punctul 29 și în conformitate cu cadrul de negociere, în comparație cu evaluarea prezentată în raportul din 2024 privind extinderea.
35. Consiliul salută faptul că Serbia și-a menținut angajamentul într-o serie de inițiative de **cooperare regională** și încurajează Serbia să consolideze în continuare **relațiile de bună vecinătate** și să contribuie la stabilitate și reconciliere cu toți partenerii din regiune.

36. Consiliul continuă să sublinieze importanța unei cooperări regionale semnificative în **gestionarea la nivel intern a crimelor de război** și în rezolvarea cazurilor nesoluționate de persoane dispărute, precum și importanța cooperării depline cu Mecanismul Internațional Însărcinat cu Exercitarea Funcțiilor Restante ale Tribunalului Penal. Nu ar trebui să existe sprijin pentru infractorii de război condamnați ori pentru glorificarea sau negarea crimelor lor.
37. Amintind că buna funcționare a instituțiilor democratice este un element fundamental al procesului de aderare la UE, Consiliul ia act de rapoartele privind **alegerile** din decembrie 2023 și iunie 2024 ale Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE)/Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR). Din perspectiva acestor constatări, procesul electoral necesită îmbunătățiri concrete și reforme suplimentare. Consiliul încurajează ferm Serbia să abordeze recomandările OSCE/ODIHR și ale organismelor Consiliului Europei, inclusiv pe cele referitoare la aspecte-cheie ale procesului electoral.
38. Consiliul felicită Serbia pentru contribuția semnificativă la gestionarea fluxurilor de migrație mixtă către UE și continuă să sublinieze necesitatea unor progrese suplimentare privind procedurile de azil și a alinierii depline la **politica UE în domeniul vizelor**.
39. Consiliul reiterează că se așteaptă în mod ferm ca Serbia să își intensifice eforturile, ca o chestiune de maximă prioritate, în vederea alinierii depline la pozițiile și la măsurile restrictive ale **PESC a UE**, inclusiv în ceea ce privește Rusia și Belarusul. De asemenea, Consiliul invită autoritățile sârbe să se abțină de la acțiuni și declarații împotriva pozițiilor UE privind politica externă și alte chestiuni strategice. Consiliul salută asistența umanitară și de altă natură acordată de Serbia Ucrainei și încurajează Serbia să își continue buna cooperare cu UE în ceea ce privește prevenirea eludării măsurilor restrictive ale UE. Consiliul salută participarea activă și neîntreruptă și contribuția importantă a Serbiei la misiunile și operațiile UE din cadrul PSAC a UE.

40. Serbia și Kosovoul trebuie să depună în continuare eforturi susținute pentru detensionarea situației, să se abțină de la acțiuni unilaterale și provocatoare care ar putea genera tensiuni și violență și să evite retorica care generează dezbinări. Consiliul se așteaptă ca atât Serbia, cât și Kosovo să găsească o soluție durabilă la situația din nordul Kosovoului, care să garanteze siguranța, securitatea și democrația participativă pentru toți cetățenii, în mod coordonat. Consiliul amintește obligațiile Serbiei de a respecta acordurile de dialog pe parcursul procesului legislativ.
41. Consiliul condamnă din nou cu fermitate actele de violență comise la 29 mai 2023 de protestarii sârbi din Kosovo împotriva cetățenilor, a trupelor KFOR, a autorităților de aplicare a legii și a mass-mediei și atacul violent îndreptat împotriva poliției din Kosovo la 24 septembrie 2023 în nordul Kosovoului. Nu există nicio justificare pentru violență. Consiliul își reiterează așteptările că Serbia va coopera pe deplin și va lua toate măsurile necesare pentru a-i aresta și a-i aduce de urgență în fața justiției pe autorii atacurilor din 2023. Consiliul subliniază necesitatea tragerii depline la răspundere și regretă profund faptul că Serbia a luat măsuri insuficiente în acest sens.
42. Consiliul ia act de apelul Serbiei din septembrie 2024 îndemnând la participarea sârbilor kosovari la viitoarele alegeri din Kosovo și la reintegrarea sârbilor kosovari în toate instituțiile din Kosovo pe care le-au părăsit în 2022. Consiliul amintește că se așteaptă la o reintegrare a sârbilor kosovari care să se desfășoare rapid și la momentul oportun, fără alte condiții preliminare din partea Serbiei, în conformitate cu acordurile de dialog și cu respectarea deplină a cadrului juridic al Kosovoului.
43. Consiliul se așteaptă ca Serbia să se angajeze cu bună credință în **dialogul facilitat de UE** și să ajungă la un acord cuprinzător și obligatoriu din punct de vedere juridic cu Kosovoul cu privire la normalizarea relațiilor, în conformitate cu dreptul internațional și acquis-ul UE, fără a înregistra alte întârzieri în materializarea acestor așteptări. Normalizarea relațiilor și punerea în aplicare a angajamentelor asumate în cadrul dialogului sunt condiții esențiale pe calea europeană a ambelor părți, care, dacă nu înregistrează progrese, riscă să piardă oportunități importante.

44. Consiliul salută faptul că Serbia și Kosovoul și-au reafirmat recent angajamentul față de procesul de **normalizare a relațiilor lor** și s-au angajat la o implicare constructivă în acest proces cu scopul realizării de progrese rapide. De asemenea, salută încheierea acordului comercial privind aprovizionarea cu energie electrică în nordul Kosovoului în decembrie 2023 și recunoașterea reciprocă a plăcuțelor de înmatriculare în ianuarie 2024.
45. Consiliul reiterează faptul că Acordul privind calea spre normalizarea relațiilor dintre Kosovo și Serbia și anexa de punere în aplicare a acestuia, adoptate în februarie și, respectiv, martie 2023, trebuie respectate pe deplin și puse în aplicare cât mai curând posibil și fără condiții prealabile, ca toate angajamentele legate de UE, alături de alte angajamente încă neconcretizate la care s-a ajuns în cadrul dialogului facilitat de UE, condus de Înaltul Reprezentant și sprijinit de reprezentantul special al UE. Aceasta include înființarea Asociației/Comunității municipalităților cu majoritate sârbă pe baza proiectului de statut prezentat părților de către facilitatorul UE. Se preconizează că Serbia va iniția recunoașterea documentelor și simbolurilor din Kosovo în conformitate cu articolul 1 din Acordul privind calea spre normalizarea relațiilor. Consiliul reiterează faptul că se prevede ca statutul structurilor și serviciilor sprijinite de Serbia să fie soluționat în concordanță cu acordurile la care s-a ajuns în cadrul dialogului facilitat de UE și cu legislația din Kosovo.
46. Consiliul reamintește că obiectivele de referință ale **capitolului 35** din negocierile de aderare a Serbiei au fost modificate pentru a reflecta obligațiile Serbiei menționate în Acordul privind calea spre normalizarea relațiilor și în anexa privind punerea în aplicare a acestuia.

ALBANIA

47. Consiliul salută deschiderea cu Albania a grupului tematic al elementelor fundamentale în cadrul **conferinței de aderare** din 15 octombrie 2024 și deschiderea recentă a grupului tematic „relații externe”. Consiliul salută obiectivul guvernului de a continua progresele Albaniei pe calea către UE, încurajează toate forțele politice să își urmeze planul ambițios vizând închiderea negocierilor de aderare și așteaptă cu interes să fie în măsură să deschidă noi grupuri tematice de negociere cât mai curând posibil, atunci când vor fi îndeplinite condițiile vizate.

48. Remarcând că polarizarea politică continuă să afecteze activitățile **Parlamentului**, Consiliul amintește că, în vederea realizării de progrese în reformele legate de UE, este în continuare esențial ca în țară să existe un dialog politic incluziv și constructiv.
49. Consiliul salută progresele înregistrate în materie de reforme, în special în domeniul **elementelor fundamentale și al statului de drept**. Consiliul constată cu satisfacție că Albania a continuat să pună în aplicare reforma justiției, care trebuie consolidată prin aducerea de îmbunătățiri suplimentare în ceea ce privește imparțialitatea, independența și profesionalismul sistemului judiciar. De asemenea, Consiliul salută progresele înregistrate în procesul de verificare și, în special, finalizarea soluționării cauzelor în primă instanță și încurajează Albania să încheie întregul proces în timp util. Consiliul reiterează faptul că deciziile obligatorii ale Curții Constituționale ar trebui respectate și puse în aplicare pe deplin. Consiliul ia act cu satisfacție de rezultatele pozitive obținute de Structura Specializată de Combatere a Corupției și a Criminalității Organizate (SPAK) și de instanțele acesteia, inclusiv în cauze legate de corupția la nivel înalt, precum și de buna cooperare cu agențiile de aplicare a legii ale UE și ale statelor membre. Astfel de acțiuni ar trebui să continue, inclusiv cooperarea în ceea ce privește anchetele financiare. Sunt de asemenea necesare controale și capacități consolidate pentru protejarea intereselor financiare ale UE. Consiliul amintește importanța menținerii eforturilor de obținere a unor rezultate solide în lupta împotriva criminalității organizate și a corupției, inclusiv la nivel înalt. Consiliul salută progresele înregistrate în domeniul reformei administrației publice și încurajează Albania să continue punerea în aplicare.

50. Consiliul invită Albania să consolideze în continuare protecția **drepturilor fundamentale**, inclusiv protecția drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, și ia act cu îngrijorare de faptul că nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește libertatea mass-mediei și libertatea de exprimare, precum și în ceea ce privește drepturile persoanelor aparținând minorităților. Albania trebuie să își intensifice eforturile de consolidare a independenței și a pluralismului mass-mediei prin sporirea transparenței în ceea ce privește proprietatea asupra mass-mediei și prin asigurarea unui mediu sigur pentru jurnaliști. Reamintind poziția comună a UE privind grupul tematic 1, Consiliul salută adoptarea legislației secundare privind minoritățile și ia act de angajamentele asumate de Albania de a adopta rapid, până la sfârșitul anului, și de a implementa normele de aplicare restante aferente Legii-cadru din 2017 privind protecția persoanelor care aparțin minorităților naționale, în concordanță cu standardele europene și cu implicarea tuturor părților interesate relevante. În aceeași ordine de idei, Consiliul încurajează punerea în aplicare a unei reforme cuprinzătoare a sectorului terenurilor și consolidarea drepturilor de proprietate într-un mod transparent. Rolul societății civile trebuie întărit și mai mult, iar consultările semnificative trebuie consolidate.
51. În ceea ce privește **reformele electorale**, Consiliul subliniază necesitatea de a se aborda recomandările restante ale OSCE/ODIHR și ale Comisiei de la Veneția într-un mod incluziv și în timp util.
52. Consiliul recunoaște progresele înregistrate în ceea ce privește gestionarea **migrației** și a frontierelor, subliniind în același timp necesitatea unor progrese suplimentare privind procedurile de azil și a alinierii depline la politica UE în domeniul vizelor.
53. În ceea ce privește **criteriile economice**, Consiliul salută nivelul bun de pregătire atins de Albania în dezvoltarea unei economii de piață funcționale și încurajează Albania să își continue eforturile de a evolua în capacitatea sa de a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii și să pună în aplicare reformele structurale necesare.
54. Consiliul salută implicarea constantă și constructivă a Albaniei în cooperarea regională. Consiliul remarcă că **relațiile de bună vecinătate** și cooperarea regională rămân elemente esențiale ale procesului de extindere, precum și ale procesului de stabilizare și de asociere.

55. Consiliul felicită călduros Albania pentru cooperarea sa constantă în chestiuni de politică externă și, în special, pentru alinierea sa deplină, neabătută și de lungă durată la **PESC a UE**, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE – un semnal puternic al angajamentului strategic al Albaniei față de calea sa către UE. Consiliul salută, de asemenea, participarea activă continuă a Albaniei la misiunile și operațiile UE din cadrul PSAC, precum și noul parteneriat în materie de securitate și apărare dintre UE și Albania, care pregătește terenul pentru o colaborare sporită în domenii-cheie.

MACEDONIA DE NORD

56. Deși salută faptul că noul guvern din Macedonia de Nord a declarat integrarea în UE drept obiectivul său strategic, Consiliul amintește concluziile sale din iulie 2022 și observă că Macedonia de Nord nu a finalizat încă **modificările constituționale** la care s-a angajat. Reiterând apelul pe care Consiliul European l-a adresat Macedoniei de Nord **de a accelera finalizarea acestor modificări**, Consiliul își reafirmă disponibilitatea de a convoca o altă conferință interguvernamentală, fără întârzieri suplimentare și fără nicio altă decizie politică, de îndată ce Macedonia de Nord își va pune în aplicare angajamentul, în concordanță cu procedurile sale interne. Ulterior, Consiliul va fi pregătit să deschidă primul grup tematic de capitole de negociere cât mai curând posibil, în concordanță cu cadrul de negociere.
57. Consiliul încurajează toate partidele din **Parlament** să asigure o colaborare interpartinică, cu accent pe înregistrarea de progrese în punerea în aplicare a reformelor legate de UE.

58. Consiliul salută nivelul de pregătire al Macedoniei de Nord în unele domenii-cheie. El constată că sunt încă necesare măsuri permanente și decisive pentru a se accelera punerea în aplicare a reformelor legate de UE, în special în domeniile **elementelor fundamentale și statului de drept**, în care s-au înregistrat doar progrese limitate. Consiliul reiterează faptul că Macedonia de Nord trebuie să obțină rezultate în ceea ce privește independența, profesionalismul, eficiența și imparțialitatea sistemului judiciar și reforma administrației publice. Consiliul Judiciar trebuie consolidat în conformitate cu recomandările misiunii UE de evaluare *inter pares* din 2023. Lupta împotriva corupției și a criminalității organizate trebuie consolidată. Consiliul rămâne profund îngrijorat de modificările aduse Codului penal, care afectează un număr mare de cauze în materie de corupție la nivel înalt. Consiliul invită Macedonia de Nord să adopte un nou cod penal în conformitate cu acquis-ul UE și cu standardele internaționale. De asemenea, Consiliul își reînnoiește apelul ca Macedonia de Nord să continue consolidarea **drepturilor fundamentale**, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților sau comunităților, a libertății mass-mediei și a libertății de exprimare.
59. Deși salută faptul că recente alegeri parlamentare și prezidențiale organizate în 2024 au fost competitive, Consiliul constată că sunt necesare progrese suplimentare în ceea ce privește **reforma electorală**, inclusiv în ceea ce privește abordarea recomandărilor restante ale OSCE/ODIHR și ale Comisiei de la Veneția.
60. Consiliul felicită Macedonia de Nord pentru buna sa cooperare neîntreruptă în ceea ce privește gestionarea **migrației**, gestionarea frontierelor și alinierea la politica UE în domeniul vizelor.
61. În ceea ce privește **criteriile economice**, Consiliul salută nivelul bun de pregătire al Macedoniei de Nord, precum și anumite progrese realizate de această țară în dezvoltarea unei economii de piață funcționale și încurajează Macedonia de Nord să își continue eforturile de a evolua în capacitatea sa de a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii și să pună în aplicare reformele structurale necesare.

62. Consiliul remarcă că **relațiile de bună vecinătate** și cooperarea regională rămân elemente esențiale ale procesului de extindere, precum și ale procesului de stabilizare și de asociere. Consiliul reamintește că este important să se obțină rezultate concrete și să se pună în aplicare, cu bună credință, acordurile bilaterale, inclusiv Acordul de la Prespa cu Grecia și Tratatul de prietenie, bună vecinătate și cooperare cu Bulgaria în conformitate cu cadrul de negociere.
63. Consiliul felicită călduros Macedonia de Nord pentru cooperarea sa constantă în chestiuni de politică externă și, în special, pentru alinierea sa deplină, neabătută și de lungă durată la **PESC a UE**, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE – un semnal puternic al angajamentului strategic al Macedoniei de Nord față de calea sa către UE. Consiliul salută, de asemenea, participarea activă continuă a Macedoniei de Nord la misiunile și operațiile UE din cadrul PSAC, precum și noul parteneriat în materie de securitate și apărare dintre UE și Macedonia de Nord, care pregătește terenul pentru o colaborare sporită în domenii-cheie.

BOSNIA ȘI HERȚEGOVINA

64. Consiliul salută **decizia** Consiliului European din 21-22 martie 2024 **de a deschide negocierile de aderare** cu Bosnia și Herțegovina, pe baza recomandării Comisiei din 12 martie 2024. Consiliul așteaptă cu interes ca Bosnia și Herțegovina să ia toate măsurile relevante prevăzute în recomandarea Comisiei din 12 octombrie 2022 în vederea adoptării cadrului de negociere de către Consiliu, atunci când vor fi îndeplinite condițiile respective. Sunt necesare eforturi suplimentare în îndeplinirea celor 14 priorități-cheie stabilite în avizul Comisiei privind cererea de aderare la UE a acestei țări, astfel cum au fost aprobate de Consiliu în 2019, luând în considerare a concluziilor Consiliului European din iunie 2022.

65. Consiliul salută angajamentul conducerii politice care a produs rezultate concrete și a contribuit la decizia din martie de a deschide negocierile de aderare, dar constată cu regret că dinamica reformei a stagnat între timp. Consiliul le solicită tuturor actorilor politici să redinamizeze accentul pus de această țară pe realizarea de progrese pe calea către UE, luând măsuri ferme pentru punerea în aplicare a reformelor necesare. Bosnia și Herțegovina ar trebui să numească un negociator-șef și un coordonator IPA național în temeiul Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA) III, precum și să elaboreze un program național pentru adoptarea acquis-ului UE. Consiliul reamintește importanța asigurării conformității tuturor legilor adoptate cu acquis-ul UE și cu standardele europene, inclusiv cu recomandările Comisiei de la Veneția.
66. Consiliul salută faptul că alegerile locale, care au avut loc în Bosnia și Herțegovina la 6 octombrie 2024 pe baza Legii electorale la nivel de stat, au fost gestionate într-un mod eficient și au permis competiția politică și, răspunzând unora dintre recomandările ODIHR de lungă durată. În ceea ce privește **mecanismele instituționale** care au fost create prin Acordul de pace de la Dayton, Bosnia și Herțegovina trebuie să întreprindă reforme constituționale și electorale suplimentare pentru a asigura egalitatea și nediscriminarea tuturor cetățenilor, în special prin executarea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Sejdić-Finci și prin aplicarea jurisprudenței conexe. Consiliul își reiterează solicitarea pentru un proces incluziv de reforme constituționale și electorale limitate, prin intermediul unui dialog veritabil și în conformitate cu standardele europene, care să elimine toate formele de inegalitate și discriminare din cadrul procesului electoral. Consiliul amintește, de asemenea, că o serie de hotărâri ale Curții Constituționale nu au fost încă executate pe deplin. Nu ar trebui luate măsuri care să îngreuneze executarea acestor hotărâri sau să adâncească și mai mult diviziunile.
67. Consiliul își reafirmă **angajamentul neechivoc** față de perspectiva europeană a Bosniei și Herțegovinei ca țară unică, unită și suverană. Consiliul le solicită tuturor actorilor politici din Bosnia și Herțegovina să se abțină de la retorica și acțiunile provocatoare de dezbinare și să renunțe la acestea, inclusiv la cele care pun sub semnul întrebării suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială ale țării, să respecte principiile egalității și nediscriminării tuturor cetățenilor care aparțin tuturor popoarelor constitutive și nu numai, să pună capăt glorificării criminalilor de război condamnați, precum și să promoveze în mod activ reconcilierea.

68. Consiliul este în continuarea profund îngrijorat în legătură cu legislația și inițiativele din cadrul entității *Republica Srpska* care contravin căii europene a Bosniei și Herțegovinei, inclusiv în legătură cu retorica secesionistă și punerea sub semnul întrebării a ordinii constituționale a țării. Suveranitatea, integritatea teritorială, ordinea constituțională, inclusiv hotărârile Curții Constituționale, precum și personalitatea internațională ale Bosniei și Herțegovinei trebuie respectate. Orice acțiune împotriva acestor principii va avea consecințe grave.
69. Constatând că au fost înregistrate progrese limitate în domeniul judiciar, în special adoptarea modificărilor în materie de integritate aduse Legii privind Consiliul Superior al Judecătorilor și Procurorilor, Consiliul subliniază necesitatea consolidării **statului de drept**, inclusiv prin adoptarea noii Legi privind Consiliul Superior al Judecătorilor și Procurorilor și a Legii privind instanțele. Hotărârile Curții Constituționale trebuie respectate pe deplin.
70. Consiliul constată că s-au depus eforturi limitate în domeniul **drepturilor fundamentale** și își reiterează apelul adresat Bosniei și Herțegovinei de a-și intensifica în mod semnificativ eforturile în această privință. Remarcând că nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește libertatea de exprimare și a mass-mediei și protecția jurnaliștilor, Consiliul solicită Bosniei și Herțegovinei să asigure respectarea deplină, protecția și promovarea libertății de întrunire, de asociere și de exprimare și să se abțină de la alte acțiuni care au un impact negativ asupra exercitării acestora.
71. Consiliul ia act cu satisfacție de faptul că s-au înregistrat unele progrese în **lupta împotriva corupției și a criminalității organizate**, în special adoptarea legilor privind prevenirea conflictelor de interese și privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, precum și semnarea Acordului cu Eurojustul privind cooperarea judiciară cu UE. Consiliul îndeamnă Bosnia și Herțegovina să ia noi măsuri decisive în aceste domenii, inclusiv prin stabilirea unui bilanț al anchetelor și condamnărilor, inclusiv la nivel înalt, și prin adoptarea Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

72. În ceea ce privește **criteriile economice**, Consiliul încurajează Bosnia și Herțegovina să evolueze în capacitatea sa de a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii și să pună în aplicare reformele structurale necesare.
73. Consiliul salută faptul că gestionarea migrației a continuat să se îmbunătățească și invită țara să se alinieze pe deplin la **politica UE în domeniul vizelor** și să adopte Legea privind controlul la frontiere. Consiliul salută faptul că negocierile referitoare la Acordul privind statutul Frontex au avansat și face un apel la semnarea rapidă a acestuia.
74. În ceea ce privește punerea în aplicare a **Planului de creștere** pentru Balcanii de Vest, Consiliul solicită Bosniei și Herțegovinei să își prezinte agenda de reformă fără întârzieri suplimentare. Aceasta este o cerință generală de bază pentru efectuarea unor posibile plăți în cadrul Mecanismului de reformă și creștere și, în absența progreselor, Bosnia și Herțegovina riscă să piardă beneficii importante.
75. UE își exprimă solidaritatea cu Bosnia și Herțegovina în urma **inundațiilor** și alunecărilor de teren devastatoare din 3 octombrie 2024. UE a oferit asistență de urgență prin intermediul Mecanismului de protecție civilă al UE, cu participarea a zece state membre, precum și prin intermediul EUFOR Althea. UE este gata să ofere asistență suplimentară în funcție de necesități.
76. Consiliul salută reînnoirea mandatului **EUFOR Althea**, care continuă să joace un rol esențial în a sprijini autoritățile din Bosnia și Herțegovina să mențină un mediu de siguranță și securitate pentru toți cetățenii.
77. Consiliul reiterează importanța cooperării continue între **actorii internaționali** și își exprimă sprijinul pentru misiunea Înaltului Reprezentant și a Biroului acestuia în direcția îndeplinirii Agendei 5+2.
78. Consiliul invită din nou Bosnia și Herțegovina să ratifice rapid toate **acordurile privind mobilitatea** regională din cadrul Procesului de la Berlin.
79. Consiliul salută alinierea deplină a Bosniei și Herțegovinei la **PESC a UE**, ceea ce a semnalat angajamentul său clar față de calea către UE și încurajează țara să mențină această aliniere și să pună în aplicare pe deplin măsurile restrictive, inclusiv cu privire la Rusia și Belarus.

KOSOVOUL

80. Consiliul salută **angajamentul** continuu al Kosovoului față de calea sa europeană și de reformele aferente. UE va continua să asiste Kosovoul în reformele sale și în punerea în aplicare susținută a acestora, inclusiv a celor axate pe calea sa europeană. Consiliul salută intrarea în vigoare a liberalizării vizelor pentru cetățenii Kosovoului.
81. Consiliul remarcă cu satisfacție unele progrese în **lupta împotriva criminalității organizate**, în special prin intensificarea cooperării cu Europolul, deși s-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește **combaterea corupției** și protecția **drepturilor fundamentale**. Kosovoul ar trebui să își continue eforturile pentru a asigura asumarea răspunderii, independența, eficiența și integritatea sistemului judiciar, pentru a proteja libertatea de exprimare și pentru a se asigura că legislația din aceste domenii este pe deplin aliniată la acquis-ul UE și la standardele europene. Consiliul subliniază importanța consolidării administrației publice. Consiliul încurajează Kosovoul să facă progrese suplimentare pentru a promova în mod eficace drepturile fundamentale. În acest sens, Consiliul salută punerea în aplicare a hotărârii Curții Constituționale privind mănăstirea Dečani. Consiliul notează cu satisfacție de faptul că Kosovoul a instituit un secretariat central pentru combaterea violenței bazate pe gen și a numit un coordonator național.
82. În ceea ce privește **criteriile economice**, Consiliul salută progresele satisfăcătoare înregistrate de Kosovo în dezvoltarea unei economii de piață funcționale și încurajează Kosovoul să pună în aplicare reformele structurale necesare.
83. Consiliul apreciază faptul că **alegerile** parlamentare din februarie 2025 vor avea loc în temeiul noului cadru electoral al Kosovoului, care pune în aplicare recomandările misiunilor succesive ale UE de observare a alegerilor. Consiliul invită Kosovoul să continue consolidarea acestui cadru, subliniind importanța unui proces electoral transparent, bine administrat, incluziv și competitiv.

84. Consiliul este în continuare profund îngrijorat de situația din **nordul Kosovoului**. Kosovoul și Serbia trebuie să depună în continuare eforturi susținute pentru detensionarea situației, să se abțină de la acțiuni unilaterale și provocatoare care ar putea genera tensiuni și violență și să evite retorica care generează dezbinări. Consiliul sprijină prezența consolidată a KFOR, în special la frontiera/linia de demarcație dintre Kosovo și Serbia, precum și prezența fixă la podul din Mitrovica. Mai multe acțiuni necoordonate ale Kosovoului, inclusiv cele îndreptate împotriva structurilor și a serviciilor sprijinite de Serbia care își desfășoară activitatea în Kosovo, au avut un impact negativ asupra sârbilor din Kosovo și a altor comunități și asupra accesului acestora la serviciile publice și sociale de bază. Consiliul se așteaptă ca atât Kosovoul, cât și Serbia să găsească o soluție durabilă la situația din nordul Kosovoului, care să garanteze siguranța, securitatea și democrația participativă pentru toți cetățenii, în mod coordonat.
85. Consiliul condamnă din nou cu fermitate actele de violență comise la 29 mai 2023 de protestatarii sârbi din Kosovo împotriva cetățenilor, a trupelor KFOR, a autorităților de aplicare a legii și a mass-mediei și atacul violent îndreptat împotriva poliției din Kosovo la 24 septembrie 2023 în nordul Kosovoului. Nu există nicio justificare pentru violență. Consiliul ia act de procedurile judiciare în curs în Kosovo și reiterează necesitatea tragerii la răspundere.
86. Consiliul condamnă recentul atac asupra canalului Iber Lepenc/Ibar Lepenac din nordul Kosovoului și este solidar cu populația afectată. Consiliul se așteaptă ca făptașii să fie reținuți și aduși în fața justiției. În acest sens, Consiliul invită toate părțile interesate să coopereze pe deplin cu autoritățile relevante.
87. Consiliul invită Kosovoul să permită reintegrarea judecătorilor, procurorilor, ofițerilor de poliție și a altor membri ai personalului sârbi kosovari în toate instituțiile din Kosovo pe care le-au părăsit în 2022. Consiliul se așteaptă că reintegrarea se va realiza în conformitate cu acordurile de dialog și cu respectarea deplină a cadrului juridic al Kosovoului. În conformitate cu declarația din 3 iunie 2023 a Înalțului Reprezentant în numele UE, UE a pus în aplicare măsuri reversibile față de Kosovo. UE va ridica treptat aceste măsuri, în paralel cu măsurile suplimentare luate de Kosovo pentru a dezamorsa tensiunile din nord. Consiliul se va implica în continuare în aceste chestiuni.

88. Consiliul regretă faptul că majoritatea sârbilor din Kosovo au boicotat votarea pentru revocarea unor primari din aprilie 2024. Este esențial să se organizeze alegeri locale incluzive, cu participarea deplină a sârbilor din Kosovo, fără condiții prealabile, în toate cele patru municipalități din nord. Dreptul de vot ar trebui facilitat pentru toți cetățenii eligibili. Consiliul încurajează toți membrii sârbi kosovari ai Adunării Kosovoului să se implice activ și constructiv în activitatea Adunării.
89. Consiliul se așteaptă ca Kosovoul să se angajeze cu bună-credință în **dialogul facilitat de UE** și să ajungă la un acord cuprinzător și obligatoriu din punct de vedere juridic cu Serbia cu privire la normalizarea relațiilor, în conformitate cu dreptul internațional și acquis-ul UE, fără a înregistra alte întârzieri în materializarea acestor așteptări. Normalizarea relațiilor și punerea în aplicare a angajamentelor asumate în cadrul dialogului sunt condiții esențiale pe calea europeană a ambelor părți, care, dacă nu înregistrează progrese, riscă să piardă oportunități importante.
90. Consiliul salută faptul că Kosovoul și Serbia și-au reafirmat recent angajamentul față de procesul de normalizare a relațiilor lor și s-au angajat la o implicare constructivă în acest proces cu scopul realizării de progrese rapide. De asemenea, salută încheierea acordului comercial privind aprovizionarea cu energie electrică în nordul Kosovoului în decembrie 2023 și recunoașterea reciprocă a plăcuțelor de înmatriculare în ianuarie 2024.
91. Consiliul reiterează faptul că Acordul privind calea spre normalizarea relațiilor dintre Kosovo și Serbia și anexa de punere în aplicare a acestuia, adoptate în februarie și, respectiv, martie 2023, trebuie respectate și puse în aplicare cât mai curând posibil și fără condiții prealabile, ca toate angajamentele legate de UE, alături de alte angajamente încă neconcretizate la care s-a ajuns în cadrul dialogului facilitat de UE, condus de Înaltul Reprezentant și sprijinit de reprezentantul special al UE.
92. Aceasta include înființarea Asociației/Comunității Municipalităților cu Majoritate Sârbă, începând cu transmiterea fără întârziere către Curtea Constituțională din Kosovo a proiectului de statut prezentat părților de către mediatorul UE prin decizia Guvernului Kosovoului. Consiliul reiterează faptul că se prevede ca statutul structurilor și serviciilor sprijinite de Serbia să fie soluționat în concordanță cu acordurile la care s-a ajuns în cadrul dialogului facilitat de UE și cu legislația din Kosovo.

93. Consiliul reamintește necesitatea de a modifica ordinea de zi a **Grupului special privind normalizarea din Kosovo** pentru a reflecta obligațiile Kosovoului menționate în Acordul privind calea spre normalizarea relațiilor și în anexa privind punerea în aplicare a acestuia.
94. Consiliul reiterează importanța activității **Camerelor Specializate pentru Kosovo și a Parchetului Specializat**, precum și sprijinul său pentru acestea și subliniază disponibilitatea sa de a le oferi asistență în punerea în aplicare a mandatului lor.
95. Consiliul reamintește importanța cooperării strânse a Kosovoului cu misiunea **EULEX**, precum și cu alți actori internaționali relevanți.
96. Consiliul salută măsurile luate de Kosovo în vederea îndeplinirii angajamentelor asumate de acesta în cadrul **CEFTA**, inclusiv prin anularea deciziei sale de a interzice importul de mărfuri de origine sârbă, care ar trebui să fie pusă în aplicare rapid și integral.
97. Consiliul salută foarte călduros condamnarea de către Kosovo a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, alinierea voluntară continuă a acestuia la **PESC a UE** și punerea în aplicare a măsurilor restrictive ale UE, care reprezintă o expresie puternică a alegerii strategice a Kosovoului și a aparenței sale la o comunitate de valori.

TURCIA

98. În concordanță cu toate concluziile anterioare ale Consiliului și ale Consiliului European privind relațiile cu Turcia, Consiliul accentuează **interesul strategic** al UE față de un mediu stabil și sigur în estul Mării Mediterane și față de dezvoltarea unei relații de cooperare și reciproc avantajoase cu Turcia.
99. UE își reiterează **disponibilitatea de a se implica** în raport cu Turcia într-o serie de domenii de interes comun într-un mod etapizat, proporțional și reversibil, în concordanță cu concluziile Consiliului European din aprilie 2024, sub rezerva condiționalităților stabilite.

100. Consiliul ia act de **măsurile concrete** care au fost luate în acest context, cum ar fi organizarea primului dialog la nivel înalt privind comerțul, restabilirea dialogului la nivel înalt privind economia și invitația adresată Băncii Europene de Investiții de a examina condițiile de reangajare treptată în domenii prioritare, cu accent pe sectorul privat. Consiliul ia act, de asemenea, de continuarea dialogurilor privind politica externă și chestiunile regionale, precum și a dialogurilor la nivel înalt dintre UE și Turcia în domenii sectoriale de interes comun, prevăzute în concluziile anterioare ale Consiliului European. Implicarea constructivă a Turciei va fi esențială pentru înregistrarea de progrese în diferitele domenii de cooperare. În această privință, Uniunea Europeană consideră că reluarea discuțiilor privind soluționarea problemei cipriote și înregistrarea de progrese în cadrul acestora prezintă o importanță deosebită pentru îmbunătățirea în continuare a cooperării dintre UE și Turcia.
101. Consiliul ia act de **îmbunătățirile de la nivelul relațiilor** dintre Turcia și Grecia și se așteaptă ca acestea să fie menținute. Consiliul ia act de detensionarea din estul Mării Mediterane, care trebuie de asemenea să fie menținută.
102. Consiliul se așteaptă în continuare ca Turcia să își asume fără echivoc angajamentul de a întreține **relații de bună vecinătate** și de a soluționa pe cale pașnică diferendele, sesizând, dacă este necesar, Curtea Internațională de Justiție. Astfel cum se menționează în toate concluziile relevante ale Consiliului, precum și în declarația din 21 septembrie 2005, Consiliul reafirmă că Turcia trebuie să își îndeplinească obligațiile care îi revin în temeiul cadrului de negociere, inclusiv punerea în aplicare integrală și nediscriminatorie a Protocolului adițional la Acordul de asociere, față de toate statele membre. Recunoașterea tuturor statelor membre este esențială. Turcia trebuie să își normalizeze relațiile cu Republica Cipru și să respecte suveranitatea și integritatea teritorială ale tuturor statelor membre ale UE, precum și toate drepturile suverane ale acestora, în conformitate cu dreptul UE și cu dreptul internațional, inclusiv cu Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării.

103. Consiliul reiterează angajamentul deplin al UE față de o **soluționare cuprinzătoare a problemei cipriote**, în cadrul convenit de ONU, în conformitate cu toate rezoluțiile relevante ale CSONU și în concordanță cu principiile pe care se întemeiază Uniunea și cu acquis-ul. Rămâne esențial ca Turcia să se angajeze și să contribuie în mod activ la o astfel de soluționare pașnică, inclusiv la aspectele sale externe. Salutând măsurile recente luate de secretarul general al ONU în vederea reluării negocierilor de soluționare, UE rămâne pregătită să joace un rol activ în sprijinirea tuturor etapelor procesului condus de ONU, prin toate mijloacele adecvate de care dispune. Consiliul reamintește importanța statutului zonei Varosha, condamnă toate acțiunile unilaterale ale Turciei care sunt contrare rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU și își reiterează apelul la anularea imediată a acestora. Consiliul îndeamnă Turcia să respecte toate rezoluțiile relevante ale Consiliului de Securitate al ONU, în special Rezoluțiile 541, 550, 789 și 1251.
104. Reamintind concluziile Consiliului și ale Consiliului European din anii precedenți, precum și angajamentele internaționale conexe asumate de Turcia, Consiliul își reiterează îngrijorările majore cu privire la situația continuă și profund îngrijorătoare din domeniul **democrației, al statului de drept și al drepturilor fundamentale**. Deosebit de îngrijorătoare sunt absența sistemică continuă a independenței și presiunea nejustificată asupra sistemului judiciar, numeroasele restricții privind exprimarea liberă și sigură, inclusiv libertatea mass-mediei și diseminarea informațiilor, precum și demiterile și înlocuirile primarilor municipali aleși în mod democratic. Consiliul constată cu îngrijorare că organizațiile societății civile, în special cele care se ocupă de femei, persoanele LGBTI și drepturile omului, se confruntă în continuare cu presiuni. Consiliul relansează apelul adresat Turciei de a intensifica cooperarea cu **Consiliul European** și cu organele și instituțiile relevante ale acestuia, de a aborda principalele lor recomandări, de a pune în aplicare pe deplin Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO) și alte instrumente internaționale privind drepturile omului la care Turcia este parte, precum și să execute toate hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului, în conformitate cu articolul 46 din CEDO. Faptul că Turcia continuă să nu execute hotărârile CEDO ridică întrebări cu privire la angajamentele asumate de această țară în ceea ce privește statul de drept și respectarea drepturilor fundamentale, precum și cu privire la obligațiile sale internaționale. Consiliul solicită Turciei să inverseze urgent tendințele negative din toate aceste domenii și să abordeze în mod credibil numeroasele deficiențe grave identificate în raportul Comisiei.

105. În ceea ce privește **criteriile economice**, Consiliul salută faptul că, începând cu jumătatea anului 2023, a avut loc o trecere la politici economice mai convenționale și mai stricte. Consiliul încurajează Turcia să continue punerea în aplicare a unor politici macroeconomice orientate spre stabilitate și să abordeze în continuare preocupările legate de buna funcționare a economiei de piață a Turciei și de mediul instituțional și de reglementare.
106. Declarația **UE-Turcia** rămâne cadrul esențial pentru cooperarea în domeniul migrației și continuă să dea rezultate. Turcia și UE au continuat să coopereze în sprijinirea refugiaților și a comunităților-gazdă din Turcia. Consiliul reafirmă importanța punerii în aplicare depline și nediscriminatorii a Declarației UE-Turcia, inclusiv față de Republica Cipru, în vederea reluării fără întârziere a returnărilor și a prevenirii sosirilor ilegale. În acest context, Consiliul subliniază, de asemenea, necesitatea ca Turcia să pună în aplicare pe deplin și în mod eficace Acordul de readmisie UE-Turcia și să coopereze în domeniul justiției și afacerilor interne cu toate statele membre ale UE, precum și să se alinieze la politica UE în domeniul vizelor.
107. Consiliul reamintește necesitatea ca Turcia să își îndeplinească obligațiile în ceea ce privește punerea în aplicare a **uniunii vamale UE-Turcia**, asigurând aplicarea efectivă a acesteia în raport cu toate statele membre. Deși recunoaște progresele recente înregistrate în direcția soluționării barierelor din calea comerțului și a eliminării anumitor restricții, Consiliul se așteaptă ca Turcia să continue și să intensifice eforturile de eliminare a obstacolelor cu care se confruntă încă comerțul.
108. Consiliul recunoaște măsurile concrete luate de Turcia pentru a pune capăt **eludării sancțiunilor UE** împotriva Rusiei pe teritoriul său, care trebuie puse în aplicare și completate de eforturi suplimentare, după caz. Cooperarea activă cu UE în prevenirea și detectarea eludării sancțiunilor UE, inclusiv în ceea ce privește produsele cu dublă utilizare, precum și tranzitul fals și reexportul de bunuri către Rusia prin intermediari din țări terțe rămâne esențială. Consiliul invită trimisul special al UE pentru sancțiuni să pregătească o evaluare care să prezinte rezultatele acțiunilor întreprinse de Turcia în această privință și eventuale modalități de îmbunătățire a eficienței acestora.

109. Consiliul recunoaște rolul important jucat de Turcia în Inițiativa privind exportul de cereale prin Marea Neagră și în schimbul de prizonieri în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.
110. Consiliul regretă profund nivelul foarte scăzut de aliniere a Turciei la **PESC a UE** și nealinierea sa la măsurile restrictive ale UE adoptate ca răspuns la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și își reiterează apelul ferm ca Turcia să își intensifice, ca o chestiune de maximă prioritate, alinierea la pozițiile și măsurile restrictive din cadrul PESC a UE. Politica externă a Turciei este în continuare în contradicție cu prioritățile UE. Acest aspect trebuie abordat de autoritățile turce, inclusiv în cadrul dialogurilor dintre UE și Turcia privind politica externă și chestiunile regionale.
111. Reafirmând concluziile din anul precedent, Consiliul constată că negocierile de aderare a Turciei au ajuns efectiv într-un impas și că nu se poate avea în vedere deschiderea sau închiderea niciunui alt capitol.

UCRAINA

112. Consiliul își reiterează **condamnarea** fermă a **războiului de agresiune al Rusiei** împotriva Ucrainei, care constituie o încălcare vădită a Cartei ONU, și își reafirmă sprijinul continuu pentru independența, suveranitatea și integritatea teritorială ale Ucrainei în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional, precum și pentru dreptul inerent al acesteia la autoapărare. Reafirmând angajamentul UE față de o pace cuprinzătoare, justă și durabilă, bazată pe principiile Cartei ONU și pe dreptul internațional, în concordanță cu principiile și obiectivele fundamentale ale Formulei de pace a Ucrainei și ținând cont de faptul că nicio inițiativă cu privire la Ucraina nu poate fi luată fără Ucraina, Consiliul reconfirmă de asemenea angajamentul neclintit al UE de a oferi sprijin continuu Ucrainei și poporului său atât timp cât va fi necesar și cu intensitatea de care va fi nevoie, inclusiv în concordanță cu angajamentele comune în materie de securitate dintre UE și Ucraina semnate în iunie 2024.

113. Consiliul reiterează sprijinul ferm al UE pentru Ucraina și pentru calea sa de aderare la UE și salută angajamentul Ucrainei față de procesul de reformă în direcția UE. Consiliul salută **deschiderea oficială a negocierilor de aderare** cu Ucraina în iunie 2024 și progresele considerabile în materie de reforme înregistrate în ultimul an, în pofida provocărilor excepționale generate de războiul de agresiune al Rusiei. Consiliul salută faptul că procesul de examinare analitică avansează în conformitate cu planul și așteaptă cu interes încheierea acestuia, precum și următoarele etape ale procesului de aderare a Ucrainei prin deschiderea de grupuri tematice, începând cu grupul tematic al elementelor fundamentale cât mai curând posibil, atunci când vor fi îndeplinite condițiile vizate. Consiliul își menține angajamentul de a sprijini nevoile umanitare ale Ucrainei, precum și refacerea, redresarea și reconstrucția Ucrainei și salută alinierea dintre Planul pentru Ucraina și recomandările Comisiei din raportul său privind Ucraina.
114. Consiliul constată cu satisfacție progresele înregistrate în domeniile importante ale **statului de drept, reformei judiciare și reformei administrației publice**, care rămân vitale pentru consolidarea rezilienței Ucrainei și pentru realizarea de progrese suplimentare în procesul de extindere. Consiliul salută procesul în curs de reînnoire a organismelor de guvernanță judiciară, în special a Consiliului Superior de Justiție și a Comisiei Superioare pentru Calificarea Judecătorilor din Ucraina, precum și a Curții Constituționale. Punerea în aplicare a unor procese de selecție transparente și bazate pe merite rămâne importantă și ar trebui să continue. Consiliul așteaptă cu interes continuarea procesului de reînnoire a sistemului judiciar, în special a Curții Supreme. Consiliul salută totodată ratificarea de către Ucraina a Statutului de la Roma al Curții Penale Internaționale și invită Ucraina să întreprindă noi măsuri pentru a asigura alinierea deplină la nivel intern.
115. Consiliul salută faptul că a fost instituit cadrul legislativ și instituțional privind **drepturile fundamentale** și așteaptă cu interes continuarea punerii în aplicare și a consolidării acestuia. Consiliul încurajează Ucraina să își continue eforturile de consolidare a libertății de exprimare și a mass-mediei, în conformitate cu recomandările Comisiei, în pofida provocărilor existente generate de războiul de agresiune al Rusiei, inclusiv să își continue eforturile de a menține și de a restabili treptat un peisaj mediatic transparent, pluralist și independent. Eforturile de combatere a ingerințelor străine și a manipulării informațiilor trebuie să fie în conformitate cu standardele internaționale privind libertatea de exprimare.

116. Consiliul ia act de legislația modificată privind protecția **drepturilor persoanelor care aparțin minorităților naționale**. Punerea în aplicare a acestei legislații, precum și angajamentele asumate de Ucraina ar trebui să continue, în concordanță cu cadrul de negociere al UE.
117. Consiliul salută progresele realizate de Ucraina în direcția asigurării unei funcționări independente și eficace a instituțiilor **anticorupție**. Consiliul încurajează Ucraina să continue abordarea provocărilor rămase – limitările legislației în materie de procedură penală, constrângerile privind personalul – și să își consolideze în continuare cadrul instituțional anticorupție și bilanțul cauzelor legate de corupția la nivel înalt. În plus, Consiliul încurajează Ucraina să își consolideze și mai mult anchetele financiare și măsurile de combatere a spălării banilor.
118. În ceea ce privește criteriile economice, Consiliul ia act de dificultățile excepționale cu care se confruntă Ucraina în implementarea politicii monetare și a guvernantei **economice** globale în circumstanțele actuale și, în acest sens, constată cu satisfacție că Ucraina a înregistrat unele progrese în direcția instituirii unei economii de piață funcționale.
119. Consiliul salută eforturile Ucrainei de a consolida **securitatea energetică** și independența aprovizionării într-un context marcat de atacurile persistente ale Rusiei împotriva infrastructurii energetice și civile a Ucrainei. UE este pregătită să ofere în continuare sprijin pentru a spori urgent securitatea energetică a Ucrainei și pentru a consolida reziliența sistemului energetic al Ucrainei și să ofere sprijin pentru reconstrucția infrastructurii energetice a Ucrainei.
120. Consiliul este în continuare hotărât să aprofundeze și mai mult **cooperarea sectorială a UE** cu Ucraina și integrarea acesteia pe piața internă a UE pe baza unei puneri în aplicare consolidate a Acordului de asociere UE-Ucraina, inclusiv a zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare.
121. Consiliul salută angajamentul strategic al Ucrainei față de calea sa către aderarea la UE și gradul său ridicat de aliniere la măsurile restrictive și pozițiile din cadrul **PESC a UE**. El încurajează Ucraina să își continue evoluția pozitivă către alinierea deplină, inclusiv în conformitate cu principiile suveranității și integrității teritoriale a tuturor statelor.

REPUBLICA MOLDOVA

122. Consiliul reiterează sprijinul ferm al UE pentru Republica Moldova și pentru calea sa de aderare la UE și salută angajamentul acestei țări față de procesul de reformă în direcția UE. Consiliul salută deschiderea oficială a negocierilor de aderare cu Republica Moldova în iunie 2024 și progresele considerabile în materie de reforme înregistrate în ultimul an, în pofida provocărilor semnificative generate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și de atacurile hibride îndreptate împotriva Republicii Moldova înseși. Consiliul salută faptul că procesul de examinare analitică avansează în conformitate cu planul și așteaptă cu interes încheierea acestuia, precum și următoarele etape ale procesului de aderare a Republicii Moldova prin deschiderea de grupuri tematice, începând cu grupul tematic al elementelor fundamentale cât mai curând posibil, atunci când vor fi îndeplinite condițiile vizate.
123. În ceea ce privește **elementele fundamentale**, Consiliul subliniază importanța continuării progreselor în materie de reforme, în special în domeniul statului de drept și al drepturilor fundamentale, inclusiv al drepturilor persoanelor care aparțin minorităților.
124. Valorificând progresele semnificative înregistrate, Republica Moldova ar trebui continue să avanseze în ceea ce privește **reforma** cuprinzătoare a **justiției**, inclusiv procesul de verificare, precum și în ceea ce privește **lupta împotriva corupției**, concentrându-se pe consolidarea instituțiilor relevante și pe realizarea în continuare a unui bilanț solid al anchetelor și condamnărilor, inclusiv în privința cauzelor în materie de corupție la nivel înalt. Consiliul salută modul sistemic în care Republica Moldova a abordat dezoligarhizarea și încurajează continuarea punerii în aplicare a planului de acțiune aferent.
125. Consiliul ia act de constatările preliminare ale OSCE/ODIHR, care indică faptul că **alegerile** prezidențiale și **referendumul privind aderarea la UE** din 20 octombrie au fost calme și bine gestionate, în pofida încercărilor persistente ale Rusiei de a utiliza acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine pentru a submina procesele democratice, inclusiv prin recurgerea la agenți locali. Consiliul salută rezultatul referendumului, care reafirmă angajamentul Republicii Moldova față de viitorul său în UE.

126. Consiliul salută reziliența Republicii Moldova în fața atacurilor **hibride** fără precedent ale Rusiei și reconfirmă sprijinul neîntrerupt al UE, inclusiv prin intermediul Misiunii de parteneriat a UE în Republica Moldova. Combaterea ingerințelor externe răuvoitoare, abordarea dezinformării care afectează cetățenii acestei țări și încurajarea participării la vot sunt deosebit de importante din perspectiva viitoarelor alegeri parlamentare din 2025. Eforturile de combatere a ingerințelor străine și a manipulării informațiilor trebuie să fie în conformitate cu standardele internaționale privind libertatea de exprimare.
127. Consiliul felicită Republica Moldova pentru progresele constante în consolidarea **securității energetice** și a independenței aprovizionării. UE este pregătită să ofere în continuare sprijin acestui sector. Republica Moldova trebuie să accelereze și mai mult proiectele de infrastructură legate de interconexiunile de rețele electrice pentru a reduce vulnerabilitățile structurale.
128. În ceea ce privește **criteriile economice**, Consiliul subliniază importanța continuării **reformelor economice** transformatoare, a cooperării sectoriale și a unei integrări și mai extinse pe piața internă a UE, pe baza unei puneri în aplicare consolidate a Acordului de asociere UE-Moldova, inclusiv a zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare. Consiliul salută comunicarea Comisiei privind noul Plan de creștere pentru Republica Moldova, care vizează sprijinirea reformelor socioeconomice și fundamentale ale acestei țări și îmbunătățirea accesului la piața unică a UE.
129. Consiliul constată cu satisfacție eforturile susținute ale Republicii Moldova de a-și consolida **administrația publică** și cadrul de gestionare a finanțelor publice. Capacitatea administrativă și instituțională trebuie consolidată la toate nivelurile. Dialogul cu societatea civilă în ceea ce privește reformele ar trebui să continue în mod sistemic.
130. Consiliul își reafirmă angajamentul de a sprijini suveranitatea și integritatea teritorială ale Republicii Moldova în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional.

131. Consiliul felicită călduros Republica Moldova pentru cooperarea sa constantă în chestiuni de politică externă și pentru eforturile sale consecvente în direcția alinierii depline la **PESC a UE**, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE – un semnal puternic al angajamentului strategic al Republica Moldova față de calea sa către UE. Consiliul își exprimă de asemenea aprecierea pentru cooperarea importantă privind prevenirea eludării sancțiunilor împotriva Rusiei și a Belarusului și salută participarea activă continuă a Republicii Moldova la misiunile și operațiile UE din cadrul PSAC a UE. El încurajează Republica Moldova să își continue tendința de aliniere pozitivă, inclusiv în conformitate cu principiile suveranității și integrității teritoriale a tuturor statelor. Consiliul salută parteneriatul în materie de securitate și apărare dintre UE și Republica Moldova, care pregătește terenul pentru o colaborare sporită în domenii-cheie.

GEORGIA

132. Prin prisma recentelor concluzii ale Consiliului European, Consiliul reafirmă disponibilitatea Uniunii de a sprijini poporul georgian pe calea sa europeană. În același timp, reiterează profunda îngrijorare a UE cu privire la acțiunile întreprinse de guvernul georgian, inclusiv adoptarea legii privind transparența influenței străine, precum și a altor acte legislative care contravin valorilor și principiilor pe care se întemeiază UE și care reprezintă un regres în ceea ce privește măsurile prevăzute în recomandarea Comisiei privind statutul de țară candidată. Consiliul amintește că Consiliul European din iunie și octombrie 2024 a luat act de faptul că o astfel de acțiune pune în pericol calea europeană a Georgiei, conducând *de facto* la oprirea procesului de aderare. Consiliul regretă decizia recentă a guvernului georgian de a suspenda procesul de aderare la UE până în 2028.

133. Consiliul condamnă cu fermitate violența împotriva protestatarilor pașnici, a reprezentanților mass-mediei și a politicienilor. Autoritățile georgiene trebuie să respecte dreptul la libertatea de întrunire și de exprimare și să se abțină de la utilizarea forței. Toate actele de violență trebuie investigate, iar cei responsabili trebuie trași la răspundere.

134. Consiliul invită autoritățile georgiene să revină urgent pe calea către UE și să adopte **reforme democratice, cuprinzătoare și durabile**, în concordanță cu principiile fundamentale ale integrării europene. Consiliul subliniază importanța revenirii la punerea în aplicare a celor nouă etape stabilite în comunicarea Comisiei din 2023 privind extinderea.
135. Consiliul este profund îngrijorat de regresele intervenite în domeniile **democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale**. Georgia trebuie să garanteze respectarea deplină a drepturilor fundamentale, inclusiv a libertății de exprimare și de întrunire, a libertății, a independenței și a pluralismului mass-mediei, **precum și a drepturilor persoanelor LGBTI**.
136. Intimidările, violența și discriminarea împotriva reprezentanților societății civile, a liderilor politici, a activiștilor civili și a jurnaliștilor din Georgia trebuie să înceteze. Amintind că o **societate civilă funcțională** este o componentă esențială a oricărui sistem democratic, Consiliul invită Georgia să asigure faptul că societatea sa civilă dinamică este capabilă să funcționeze fără restricții și să se implice activ, incluziv și semnificativ în procesul de elaborare a politicilor.
137. Consiliul ia act cu profundă îngrijorare de constatările preliminare ale OSCE/ODIHR, care indică faptul că **alegerile** parlamentare din 26 octombrie au fost caracterizate de mai multe deficiențe și de un mediu tensionat și foarte polarizat. Pentru a îmbunătăți condițiile pentru buna funcționare a instituțiilor democratice, Consiliul încurajează ferm Georgia să investigheze și să trateze neregulile electorale și acuzațiile de nereguli electorale, precum și să abordeze alte recomandări ale organismelor OSCE/ODIHR și ale Consiliului Europei, reamintind, de asemenea, că o reformă electorală cuprinzătoare face parte din cele nouă măsuri.
138. Consiliul îndeamnă autoritățile georgiene să ia măsuri concrete pentru a depăși **polarizarea** tot mai accentuată și să se abțină de la acțiuni care ar putea adânci și mai mult tensiunile politice, cum ar fi retorica anti-UE și dezinformarea.

139. Consiliul regretă regresele de la nivelul **funcționării sistemului judiciar** și lipsa tot mai mare de independență a instituțiilor în general. Sunt încă necesare eforturi substanțiale în direcția unei reforme cuprinzătoare a sistemului judiciar, în conformitate cu standardele europene și cu recomandările Comisiei de la Veneția. La fel de importantă este și realizarea unui bilanț solid în combaterea corupției și a criminalității organizate, precum și punerea în aplicare a unor acțiuni de dezoligarhizare.
140. În ceea ce privește **criteriile economice**, Consiliul remarcă nivelul moderat de pregătire și progresele limitate înregistrate în dezvoltarea unei economii de piață funcționale. Consiliul salută continuarea punerii în aplicare a unor politici fiscale și monetare solide și încurajează Georgia să consolideze independența băncii centrale și să pună în aplicare alte reforme structurale necesare.
141. Consiliul invită Georgia să îndeplinească urgent criteriile de referință restante privind liberalizarea **vizelor**, inclusiv prin alinierea la politica UE în domeniul vizelor, prin soluționarea cererilor de azil nefondate și prin asigurarea respectării cerințelor privind drepturile fundamentale.
142. Consiliul constată punerea în aplicare continuă de către Georgia a **Acordului de asociere UE-Georgia**, inclusiv a zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare.
143. Consiliul reafirmă sprijinul UE pentru **suveranitatea, independența și integritatea teritorială** ale Georgiei în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional și subliniază că UE își menține angajamentul ferm față de soluționarea pașnică a conflictelor și față de politica sa de nerecunoaștere și implicare, inclusiv prin prezența Misiunii de monitorizare a UE în Georgia.
144. Consiliul reiterează că se așteaptă în mod ferm ca Georgia să își intensifice substanțial eforturile în vederea alinierii depline la pozițiile și măsurile restrictive ale **PESC a UE** ca o chestiune de maximă prioritate, inclusiv la cele împotriva Rusiei și a Belarusului, în conformitate cu principiile suveranității și integrității teritoriale a tuturor statelor. De asemenea, Consiliul invită autoritățile din Georgia să se abțină de la acțiuni și declarații împotriva pozițiilor UE privind politica externă. Consiliul încurajează Georgia să își continue cooperarea în ceea ce privește prevenirea eludării măsurilor restrictive ale UE.